

Přehled vzdělávací podpory učitelů v rámci Osobnostní a sociální výchovy (OSV)

Níže naleznete přehled komplexních vzdělávacích programů v oblasti osobnostní a sociální výchovy. Přehled zdarma stažitelných materiálů, které pokrývají jednotlivé očekávané výstupy OSV je na <http://www.osv.cz/metodiky-osv.php>

Závěr dokumentu tvoří přehled www adres, na kterých je možné najít praktické materiály k OSV.

Vzdělávací programy osobnostní a sociální výchovy

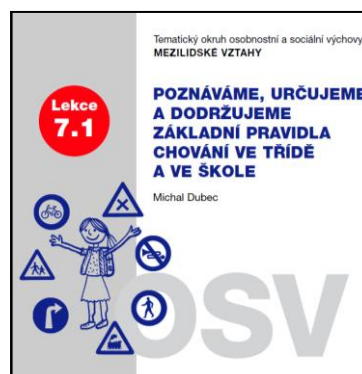
Náplň níže popsaných kurzů vychází ze základního know-how o. s. Projekt Odyssea. Jeho jádrem je práce s ověřitelnými cíli a vedení žáků k sebeřízení prostřednictvím vědomé práce se vztahovými signály v oblasti komunikace učitele. Ke každému kurzu existují volně stažitelná skripta www.odyssea.cz

Mezi nejčastěji realizované kurzy akreditované pod MŠMT patří:

Práce s problémovým žákem (práce s pravidly)

20 hodin

Účastníci se zlepšují v dovednostech práce s pravidly (jak se žáky pravidla vytvářet, jak podporovat jejich dodržování a pracovat s porušováním). Společně také promyslíme, jakou funkci pravidla mají a k čemu je vždy vztahovat. Formou hraní rolí procvičíme, jak reagovat v situacích porušování pravidel (situace budou pocházet z praxe účastníků). Kurz pomůže uplatňování kázně na škole.

Jak na osobnostní a sociální výchovu

5 hodin

Účastníci kurzu se seznámí s tím, jak může OSV fungovat ve škole. Budeme sdílet praktická doporučení pro práci s OSV opřená o praxi 14 škol. Dále se účastníci seznámí s konkrétními tématy OSV, která jim mohou pomoci při práci se třídou (rozvoj sebeovládání žáků, rozvoj vztahů ve třídě, prevence šikany, rozvoj dovedností žáků v oblasti respektování pravidel ...). Ke každému z těchto témat je zpracovaný materiál, obsahující konkrétní doporučení, aktivity a otázky pro reflexi, který účastníci získají zdarma.

Bezproblémová komunikace se žáky

20 hodin

Účastníci se seznámí s tím, jak vědomě pracovat s ovlivňováním vztahů se žáky prostřednictvím komunikace. Osvojí si konkrétní principy, které vedou k omezení konfliktů a jejich prevenci (nehodnotit, nevěštit, nedávat nevyžádané dobré rady, používat pátrání po porozumění a popisný jazyk). Mnoho komunikačních dovedností si procvičí formou hraní rolí s použitím videotréninku. Kurz pomůže zlepšit vztahy se žáky, kolegy i rodiči. Součástí je sběr a řešení situací z praxe účastníků.

Metodika vedení třídnických hodin s cíli osobnostní a sociální výchovy

20 hodin

V širší variantě je tento kurz akreditován i ve čtyřdenním provedení. Dvoudenní kurz je věnovaný základům, ve čtyřdenním můžeme jít hlouběji a můžeme i více prakticky trénovat patřičné dovednosti. V tomto, dvoudenním kurzu účastníci společně definují, k čemu slouží třídnické hodiny, co vše v nich rozvíjíme. Společně pak projdeme jednotlivé okruhy náplně třídnických hodin, poskytneme si k nim základní doporučení a budeme je trénovat v praxi (např. stanovování pravidel ve třídě, řešení vztahových problémů, upevňování vztahů /teambuilding/, prevence šikany, specifické metody pro třídnické hodiny – komunitní kruhy, apod.) Dále zde budeme diskutovat o základních pravidlech psychické bezpečnosti při práci v třídnických hodinách (čeho se rozhodně vyvarovat při práci se třídou). Část kurzu je věnována řešení námětů z třídnických hodin účastníků.

Jak učit žáky lépe se učit

(Studijní dovednosti včetně čtenářství)

30 hodin

Účastníci si vyzkouší vybrané postupy rozvoje studijních dovedností v praxi (efektivní čtení a práci s textem, práci s pamětí, sběr a třídění informací, nástroje pro organizaci učení, apod.) Seznámí se s postupy, jak efektivně pracovat s chybou. Zformulují praktická doporučení, jak rozvíjet studijní dovednosti žáků ve škole. Vždy se věnujeme konkrétním námětům, které vnesou účastníci na základě své vlastní zkušenosti s rozvíjením studijních dovedností ve školní praxi.

Práce s emocemi a se stresem

20 hodin

Seznámíme se s tím, jak fungují naše emoce. Odhalíme způsoby, jak zástupně vyjadřujeme své emoce. Naučíme se, jak emoce vyjadřovat otevřeně a ukážeme si, jaký to může mít dopad na naše zdraví a duševní pohodu. Předvedeme si také, jak souvisí agresivní chování a emoce. Ovládneme postupy vyjadřování emocí v situacích, kde je to vhodné a potřebné. Na konci kurzu zformulujeme doporučení, jak s tématem řízení emocí pracovat ve výuce, včetně zásad psychické bezpečnosti.

Sebezpoznání

20 hodin

Seznámíme se s tím, co to je osobnost, jaké má složky a jak o osobnosti přitažlivě a efektivně učit žáky ZŠ a SŠ. Vybrané aktivity a postupy si vyzkoušíme. Naučíme se, jak ve výuce pracovat s vybranými složkami osobnosti jako jsou např. temperament, motivace, schopnosti a sebereflexe. Během kurzu se budeme rovněž věnovat zásadám psychické bezpečnosti při práci s těmito tématy.

Sebepojetí – tematický okruh osobnostní a sociální výchovy

(20 hodin)

Účastníci si připomenou vybraná (srozumitelná a užitečná) fakta z psychologie osobnosti, zmapují své sebepojetí – aktuální sebeobraz a sebeideál. Naučí se, jak pracovat na svém sebepojetí, včetně vnímání úspěchu a neúspěchu. V praxi si ověří, jaký je rozdíl mezi „sebehodnocením“ (ve smyslu nálepkování) a sebereflexí. Během kurzu zformulujeme doporučení, jak s tématy sebepojetí pracovat ve výuce, včetně zásad psychické bezpečnosti.

Dosahování životních cílů a sebeřízení – témata osobnostní a sociální výchovy

(20 hodin)

Účastníci zmapují, jaké jsou jejich životní cíle (krátkodobé i dlouhodobé), společně prodiskutují, jaký vidí smysl ve formulování cílů. Provedou analýzu toho, jak tráví a řídí svůj čas. Naučí se používat praktické pomůcky, které jim pomohou řídit svůj čas lépe. Zreflektují, jak prožívají změny a naučí se řídit proces vypořádávání se se změnou. Během kurzu zformulujeme doporučení, jak s tématy sebeřízení pracovat ve výuce, včetně zásad psychické bezpečnosti.

Asertivní dovednosti (pokračování a rozšíření konstruktivní komunikace)

(20 hodin)

Účastníci se seznámí s tím, jak nekonfliktně reagovat na kritiku, na žádosti o laskavost či na oprávněné požadavky. Budeme rozlišovat pasivní, manipulativní, agresivní a asertivní chování. Na situacích ze života účastníků budeme trénovat jejich zvládnání pomocí asertivity. Rovněž budeme sdílet konkrétní doporučení a zásady, které je efektivní dodržovat při výuce asertivity ve škole. Poznámka: Asertivně rozumíme důsledně jako nekonfrontačnímu a neagresivnímu stylu komunikace, nikoli jako způsobu „prosazování vlastních názorů“!

Přehled www adres, na kterých je možné najít materiály k OSV

www.osv.cz

www.odyssea.cz

www.aisis.cz

www.ptac.cz

www.msmt.cz

www.vuppraha.cz

Pár slov o o. s. Projekt Odyssea

Cílem o. s. Projekt Odyssea je pomáhat při zavádění osobnostní a sociální výchovy do běžné praxe. Za tímto účelem vyvíjíme metodické materiály, provádíme výzkum a realizujeme vzdělávací kurzy pro učitele, lektory, děti a mládež. Naše poslání tak vidíme nejen v přímé práci s dětmi a mládeží, ale i s předáváním našich zkušeností těm, kteří mohou naše ideje dále šířit. Všichni naši lektori mají vysokoškolské vzdělání v oboru pedagogika nebo psychologie.

Vzdělávací programy pro žáky vedeme od roku 2000, kdy jsme realizovali první seminář osobnostně sociálního rozvoje na Gymnáziu Čakovice. Kurzy pro učitele nabízíme od roku 2003. Během doby své existence jsme jich uskutečnili přes 500 kurzů pro žáky (v rozsahu 1 až 5 dní), vyučovali jsme předměty a semináře OSV na ZŠ, SŠ a VŠ, provedli jsme více než 300 kurzů pro učitele (v rozsahu 1–20 dnů), učili jsme na třech vysokých školách. V současné době máme 33 kurzů akreditovaných MŠMT. Přes deset let systematicky pracujeme s konkrétními základními a středními školami. Opakovaně spolupracujeme s MŠMT, Národním ústavem odborného vzdělávání, Národním institutem pro další vzdělávání a Akademií věd ČR.

Během kurzů pro učitele se zaměřujeme zejména na práci se vztahovými signály v komunikaci, práci s pravidly ve třídě, vedení žáků k sebeřízení a rozvíjení osobnostních zdatností a sociálních dovedností žáků. Žáci se během kurzů učí spolupracovat, neagresivně řešit konflikty, formulovat a dodržovat pravidla vzájemného soužití, poznávat sami sebe, efektivně se učit, odmítat šikanu, poskytovat první pomoc a další. Všechny naše metodické materiály (včetně podkladů jednotlivých kurzů) jsou přístupné veřejnosti na webových stránkách <http://www.osv.cz/metodiky-osv.php>.

V případě zájmu o další informace o osobnostní a sociální výchově, kurzech a metodických materiálech, je možné využít web www.odyssea.cz, nebo kontaktovat Mgr. Michala Dubce (dubec@odyssea.cz).